

Haapajärven kaupunki

Ympäristöpalvelut

Osavuositarkastus 1-6/2026

Vastuuhenkilö: Ympäristöjohtaja Sanna Rätty

Toiminnan kuvaus

Haapajärven kaupungin ympäristöpalvelut vastaa rakennusvalvonnan ja ympäristönsuojelun järjestämisestä Haapajärven, Kärsämäen ja Reisjärven alueella sekä eläinlääkintähuollon ja ympäristöterveysvalvonnan järjestämisestä Haapajärven, Kärsämäen, Reisjärven ja Pyhäjärven alueella. Toimipisteitä on kaikissa neljässä kunnassa ja osa työstä tehdään asiakas- ja valvontakohteissa sekä etätyönä.

Oleelliset tapahtumat kaudella

Hallinto

Ympäristölautakunta kokoontui tammi-, helmi-, huhti-, touko- ja kesäkuussa. Lautakunnassa käsiteltiin mm. tilinpäätös 2025, ympäristöterveyden toteumaraportti v. 2025, kaksi maa-aineslupan rauettamista, kolme uhkasakon asettamista, pohjavesialueen maa-aines- ja ympäristölupa, maa-ainesvalvontataksan päivitys, osavuositarkastus 1-3/2026. Lautakunta on pidetty ajan tasalla Reisjärven eroilmoituksen johdosta käynnistyneistä selvittelyistä liittyen ympäristöpalveluiden yhteistoimintasopimukseen. Ympäristöjohtaja ja rakennustarkastaja ovat osallistuneet muutamiin kaupunginjohtajan järjestämiin kuntatapaamisiin, joissa on kartoitettu mahdollisuuksia laajempaan kuntayhteistyöhön. LVV pyysi kunnilta selvitystä, miten ympäristöterveydenhuolto aiotaan järjestää 1.1.2027 alkaen. Kesäkuussa 2026 Reisjärven hallitus kuitenkin linjasi, että Reisjärvi jatkaa nykyisellä ympäristöpalveluiden yhteistoimintasopimuksella vuoden 2027 loppuun asti.

Vuoden 2025 työhyvinvointikyselyn tulosten pohjalta ympäristöpalveluiden yhteiseksi painopisteeksi nostettiin perehdytyksen kehittäminen. Henkilökunta ja ympäristöjohtaja päivittävät ohjeistuksia.

Haapajärven kaupunki aloitti YT-neuvottelut 18.3.2026, jonka myötä ympäristöpalveluiden tavoitteeksi tuli löytää pysyvä 20 000 € säästö Haapajärven maksuosuuteen vuoden 2028 loppuun mennessä. Koko henkilökunta on osallistunut säästöjen kartoittamiseen. YT-neuvottelujen lopputuloksena päätettiin vähentää ympäristöpalveluiden ja teknisen toimen sihteeriresurssia yhteensä 1 htv ja järjestää tehtävät uudelleen jäljelle jäävän henkilökunnan kesken.

Vuotta 2025 koskevat kuntien tasauskulut (palautukset) laitettiin maksuun kesäkuun lopulla, Haapajärven kaupungin tilinpäätöksen valmistuttua. Vuoden 2025 kuntaosuuksia palautettiin seuraavasti: Reisjärvi 43 899,66 €, Pyhäjärvi 29 229,17 € ja Kärsämäki 53 790,39 €.

Ympäristöjohtaja osallistui Pohjois-Pohjanmaan alueelliselle maanpuolustuskurssille Kalajoella 8.-12.6.2026.

Rakennusvalvonnassa käsittelyajat ovat pysyneet lyhyinä. Rakennuslupamaksuja on kertynyt hyvin isompien rakennushankkeiden ansiosta: Haapajärven toimintatuotoissa näkyvät aurinkovoimalan ja eläinsuojan laajennuksen lupamaksut ja Kärsämäellä kahden eläinsuojan ja yhden tuotantotilan laajennus. Reisjärvellä ei ole ollut isompia lupa-asioita. Pyhäjärvi on laskuttanut tammi-kesäkuun viranhaltijatyöstä. Kesälomina on suunniteltu ottaen huomioon Haapajärven datakeskushankkeen arvioitu rakentamislupavireilletulon ajankohta. KuntaNet 7.0 -päivitystä

Haapajärven kaupunki

Ympäristöpalvelut

(hinta 950 €/kunta) on lykätty kuntayhteistyön epäselvyyksien takia. Kesäkuussa saatiin tieto myös KuntaNet-ohjelman pakollisesta Ryhti-yhteensopivuuteen liittyvästä versiopäivityksestä, jonka käyttöönotto- ja kehitysmaksuihin on mahdollisesti saatavissa Ympäristöministeriön tukea. Ilman tukea maksu tulee olemaan vähintään 4350 € / kunta.

Ympäristönsuojelussa päivitettiin tehtävänjakoa Pyhäjärven tarkastajan kanssa tammikuussa: Haapajärven tarkastaja hoitaa Haapajärven ja Reisjärven ympäristönsuojelu- ja maa-ainesasiat ja Pyhäjärven tarkastaja Pyhäjärven ja Kärämäen asiat. Pyhäjärveltä on ostettu viranhaltijan työpanosta 1 – 2 päivä/viikko. Pyhäjärven tarkastaja on hoitanut Kärämäen tehtävien lisäksi joitakin yksittäisiä Haapajärven ja Reisjärven tehtäviä. Pyhäjärvi on laskuttanut tammi-kesäkuun viranhaltijatyöstä toteutuneiden päivien mukaisesti. Lupa-asioita ja selvityksiä on vireillä useita ja aika ei riitä kaikkiin määräaikaistarkastuksiin. Halsuan tehtäviä ei ole ollut hoidettavana alkuvuodesta. Ympäristönsuojelun asiakirjahallintaa on käyty läpi ja sitä kehitetään.

Ympäristöterveysvalvonnassa työskenteli kolme ympäristötarkastajaa, joista yksi osittaisella, 82 %:n työajalla. Tehtävänjakoa päivitettiin alkuvuodesta siten, että jokaisella valvonnan osa-alueella (talousvesi, uimavesi, asumisterveys, elintarvike, tupakka) työskentelee vähintään kaksi tarkastajaa. Tarkastelujaksolle osui yksi pidempi virkavapaa (1 kk) kesäkuussa alkaneiden kesälomien lisäksi. Tupakan vähittäismyyntilupien vuosimaksut sekä elintarvike- ja terveydensuojeluvalvonnan perusmaksut laskutettiin alkuvuonna. Yksi ympäristötarkastaja on osallistunut eläinsuojelutehtäviin valvontaeläinlääkärin tukena. Virve-yhteyksiä testattiin huhtikuussa alueen kuntien ja vesilaitosten kanssa ja kesäkuussa Pohjois-Pohjanmaan valvontayksiköiden kesken. Toukokuussa järjestettiin oma varautumisiltapäivä, jossa käytiin läpi häiriötilannesuunnitelmaa ja tehtiin pieni työpöytäharjoitus.

Eläinlääkintäpraktiikassa työskenteli klinikkaeläinhoitaja ja kuusi praktikkoeläinlääkäriä, joista kaksi 50 %:n työajalla. Pieneläinasiakkaita hoidettiin yhteisvastaanoton lisäksi Pyhäjärven vastaanotolla yhtenä päivänä viikossa. Eläinlääkäripäivien 2025 laskut menivät koulutuksen järjestäjän järjestelmävirheen vuoksi vuoden 2026 koulutusmäärärahoista. Myös vuonna 2025 hankitut ilmalämpöpumput vähentävät ennakkotiedosta poiketen vuoden 2026 määrärahoja. Praktiikassa on otettu käyttöön uusi taksa vuoden 2026 alusta. Uusi paikallinen sopimus eläinlääkäreiden erilliskorvauksista astui voimaan 1.6.2026 alkaen. Sopimukseen on kirjattu nyt myös ylimääräisten päivystysvuorojen korvaukset tilanteissa, joissa alueella ei ole riittävästi työvoimaa. Sopimuksen myötä päivystysvapaita kertyy jatkossa vähemmän arkipäivystyksistä. Tällä muutoksella pyritään säästöihin ja vuosilomakertymien purkautumiseen.

Valvontaeläinlääkärin virkavapaita on kertynyt alkuvuonna useamman kuukauden verran. Tämän vuoksi on jouduttu sopimaan valvontaeläinlääkäreiden määräaikaaisista osa-aikaisuuden muutoksista. Myös ympäristötarkastaja ja praktikot ovat osallistuneet valvontatyöhön. Alkuvuoden korvaukset valtion tehtävistä eivät näy vielä toimintatuotoissa. Uusi Ruokaviraston laskutuskäytäntö on vaatinut harjoittelua.

Yhteenveto

Ympäristöpalveluiden toimintakulut ovat pysyneet talousarviossa. Tulot ovat painottuneet alkuvuoteen ympäristöterveysvalvonnassa ja erityisesti Haapajärven ja Kärämäen

Haapajärven kaupunki

Ympäristöpalvelut

rakennusvalvonnassa. Valvontaeläinlääkäri-kustannuspaikalla alkuvuoden puuttuvat valtion korvaukset näkyvät toimintakatteen ylityksenä verrattuna tasaiseen toteumaan (> 50 %). Taulukossa 1 on esitetty toteumayhteenvedot kunnittain. Keskeiset suoritteet on esitetty taulukossa 2.

Taulukko 1. Ympäristöpalveluiden toteuma kunnittain 1.1.-30.6.2026.

Ympä Haapajärvi yht.	TA2026	Tot. 1-6/26	Tot. %
Toimintatuotot	102 149	78 392	77
Toimintakulut	-701 641	-329 360	47
Toimintakate	-599 492	-252 741	42
Ympä Käsämäki yht.	TA2026	Tot. 1-6/26	Tot. %
Kuntaosuudet	291 273	145 637	50
Toimintatuotot	41 895	38 649	92
Toimintakulut	-333 168	-165 518	50
Lisämaksu/palautus	0	18 768	0
Ympä Pyhäjärvi yht.	TA2026	Tot. 1-6/26	Tot. %
Kuntaosuudet	292 152	146 076	50
Toimintatuotot	36 359	23 385	64
Toimintakulut	-328 511	-164 104	50
Lisämaksu/palautus	0	5 357	0
Ympä Reisjärvi yht.	TA2026	Tot. 1-6/26	Tot. %
Kuntaosuudet	317 603	158 802	50
Toimintatuotot	47 601	27 033	57
Toimintakulut	-365 204	-179 178	49
Lisämaksu/palautus	0	6 657	0
Ympä yhteensä	TA2026	Tot. 1-6/26	Tot. %
Toimintatuotot	228 004	167 459	73
Toimintakulut	-1 728 524	-838 160	48
Toimintakate	-1 500 520	-670 701	45

Haapajärven kaupunki

Ympäristöpalvelut

Taulukko 2. Keskeiset suoritteet 1-6/2026 sekä vertailu vuoden 2025 suoritemääriin

1.1.-30.6.2026	Suoritteen nimi	HJ	PJ	RJ	KM	Muut kunnat	YHT.	tot%
Ympäristönsuojelu	Päätökset	10		5	2		17	55
	Lausunnot	15		5	11		31	63
	Ilmoitukset	1		1	1		3	43
	Tarkastukset	9		5	8		22	96
	Kehotukset	1		0	0		1	50
Rakennusvalvonta	Luvat	26		11	21		58	51
	Katselmukset	27		24	8		59	41
Ympäristöterveys	Ilmoitus/Hakemus	8	4	5	6		23	27
	Näytteenotot	25	23	12	15		75	46
	Tarkastukset	31	25	22	14		92	36
	Lausunnot	3	8	4	6		21	54
Valvontaeläinlääkäri	Eläinsuojelutarkastukset	14	14	9	7		44	46
	Muut valtion määräämät tehtävät	4	6	2	3		15	47
Eläinlääkäripraktiikka	Virka-ajan pieneläinkäynnit yhteisvastaanotolla	422	127	142	87	42	820	42
	Virka-ajan suurelänkäynnit	232	72	226	184	5	719	48
	TH-käynnit	30	2	18	45	0	95	61
	Eläinsuojelutarkastukset	0	0	0	0	0	0	0
	Päivystysajan pieneläinkäynnit	62	26	16	11	7	122	49
	Päivystysajan suurelänkäynnit	91	23	34	47	0	195	52
	Pyhäjärven vastaanoton käynnit		239				239	64